NR 2. 2026

Värmland UTSIKT

Sid. 4

Unga ekobönder spånade om framtiden för eko i Europa

Sid. 6

Håll koll på renkavle!

Sid. 8

Låt korna göra jobbet med bra betestryck

LÄNSSTYRELSENS TIDNING FÖR LANTBRUKARE I VÄRMLAND

Karlstadbenet – århundradets kraftledningsbygge

Utbetalningsplan för jordbrukarstöd

Glöm inte stödet för minskad ammoniakavgång!

UTGIVARE

Länsstyrelsen Värmland
651 86 Karlstad
010-224 70 00, **varmland@lansstyrelsen.se**

ANSVARIG UTGIVARE

Elin Nystrand
010-224 74 94
elin.nystrand@lansstyrelsen.se

REDAKTION

Åsa Enefalk
Jan-Olov Högberg
Pernilla Malmborg
Elin Nystrand
Sandra Svartvik

FORMGIVNING

Kreativism

BILDER

Framsida: Anders Tedeholm
Länsstyrelsen Värmland (om inget annat anges)

TRYCK

Kalmar kuvert AB
UPPLAGA 3850 ex
ISSN NR 0284-6845
PUBL.NR 2026:14

TIDNINGEN FÖR LANTBRUK OCH LANDSBYGD I VÄRMLAND

Utsikt Värmland vänder sig till lantbrukare och andra som är intresserade av landsbygdsfrågor i Värmland. Tidningen ges ut två gånger per år och produceras delvis med pengar ifrån den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027. Första numret gavs ut 1993.

Det är gratis att prenumerera.

Vill du börja prenumerera eller uppdatera dina kontaktuppgifter? Skicka ett mejl till **utsikt.varmland@lansstyrelsen.se.**

Länsstyrelsen Värmland

Medfinansieras av Europeiska unionen

Utsikt nyhetsbrev
Anmäl dig som prenumerant på vår webbplats eller genom att mejla **utsikt.varmland@lansstyrelsen.se**

Karlstadbenet – århundradets kraftledningsbygge genom Värmland

Samhället står inför stora utmaningar när det gäller energiförsörjning och elleveranser. Elektrifieringen av industri och transporter pågår för fullt och sker parallellt med befolkningstillväxt och ekonomisk tillväxt. Detta kräver att elnäten uppdateras, moderniseras och utvecklas.

Svenska kraftnät ansvarar för de stora ”motorvägarna” för elöverföring i form av transmissionsnätet. De arbetar i dag med flera ombyggnadsprojekt av kraftledningar från norra till södra Sverige. Ett stort och omfattande ombyggnadsprojekt berör Värmland, det så kallade Karlstadbenet.

Vad är Karlstadbenet?

Idag finns en kraftledning som bygges på 1950-talet och som sträcker sig mellan Borgvik i Värmland och Östersund i Jämtland. Denna kallas Karlstadbenet. Den ledningen behöver bytas ut för att säkerställa att stamnätet är fortsatt person- och driftsäkert. Samtidigt behövs en ny ledning för att möta framtida behov av mer elanvändning och elproduktion längs hela sträckan och i den industritäta Västra Götalandsregionen. Karlstadbenet behöver därför utökas med ytterligare en ledning och man planerar för en ny dubbel 400 kilovoltledning. Planen är att det ska vara klart och driftsättas 2035. För detta krävs också att en ny station byggs. Svenska kraftnät har börjat utreda var den kan placeras samt hur den ska kopplas ihop med Borgviksområdet.

Sedan 2024 har Svenska kraftnät arbetat med förberedelser för Karlstadbenet.

Tillstånd till kraftledning

För att få bygga en kraftledning av Karlstadbenets mått behöver elnätsföretaget ansöka om så kallad koncession hos Energimarknadsinspektionen. Inför en sådan ansökan behöver företaget ta fram en miljökonsekvensbeskrivning och samråda med olika myndigheter. Svenska kraftnät planerar att gå ut med underlag för samråd under december 2026.

Arbetet med utredningar om var den nya och bredare ledningsgatan kan placeras har påbörjats och under 2026 och 2027 inventerar Svenska kraftnät natur- och kulturvärden inom utredningsområdet. Genom inventeringarna erhålls en heltäckande bild av vilka natur- och kulturvärden som behöver beaktas i arbetet med de nya ledningarnas placering. Det är något som krävs i den miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas med i ansökan om koncession.

Svenska kraftnät beskriver att nya ledningar planeras så att hänsyn tas till olika intressen som boende-, natur- och kulturmiljö, teknik, byggbarhet, driftsäkerhet, landskapsbild och kommunal planering. Sammantaget ska ledningarnas placering ha en så liten påverkan som möjligt på omgivningen. Utgångspunkten är att i möjligaste mån bygga nya ledningar i anslutning till befintlig ledningsgata för att ta så lite ny mark i anspråk som möjligt. Ibland går inte det, då det kan ha hänt mycket i omgivningen sedan ledningarna byggdes.

Vad är Länsstyrelsens roll?

Länsstyrelsen är en myndighet som nätägaren måste samråda med innan de tar fram en miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsen ska i samrådet bland annat vägleda sökande om vad som ska vara med i miljökonsekvensbeskrivningen och vilken omfattning den ska ha. De länsstyrelser som berörs av stora kraftledningsprojekt runt om i landet har haft ett regeringsuppdrag att förkorta tiden för samråds - och ansökningsprocessen, till exempel genom tidigare dialog med nätägaren om utredningar av miljökonsekvenser samt tidsplanen för åtgärden. Tiden från påbörjad utredning till färdigbyggd kraftledning tar många år och innebär kontakt mellan sökande och myndigheter i flera skeden. För att få kontinuitet bli effektivare i det arbetet har länsstyrelsen i Värmland tillsatt en särskild processgrupp för länsstyrelsens arbete med Karlstadbenet.

Gunilla Cassing

010-224 73 53
gunilla.cassing@lansstyrelsen.se



En 400 kV-ledning på annan plats i Sverige. Svenska kraftnät.
Foto: Tomas Ärlemo

På Svenska kraftnäts webbplats finns mer information och nyheter som berör Karlstadbenet

Läs mer om koncessioner och vad de innebär för dig som markägare på **Energimarknadsinspektionens webbplats.**

Kontakta Svenska kraftnät

Om du påverkas av projektet och har funderingar tar Svenska kraftnät gärna emot frågor. Mejla då **karlstadbenet@svk.se.**

Unga ekobönder spånade om framtiden för eko i Europa

Hur bemöter man myter om eko och hur kommunicerar man med konsumenterna så att de fattar? Och hur påverkar EU:s förslag till en ny CAP unga bönder i Europa? Det var några av frågorna när sju unga, svenska ekobönder deltog på IFOAMs Organics Europe Youth Days i Tyskland i juli.

En av de sju var Robin Holmgren (26) från Ölme utanför Kristinehamn. Han är uppvuxen med ekologiska dikor på Enkullens gård och går andra året på lantmästarutbildningen i Alnarp. På Organics Europe Youth Days i Fürstenfeldbruck, 3 mil väster om München, mötte han drygt 80 unga från 15 länder.

Många med miljöengagemang

– Det var intressant att uppleva att det verkligen är många som brinner för ekologiskt lantbruk, säger Robin Holmgren.

Han berättar att ungdomskonferensen ägde rum på ett historiskt klosterområde från medeltiden, som i dag är ett modernt kultur- och konferenscentrum.

– Bland deltagarna var det väldigt många studenter med ett starkt miljöengagemang och personer som jobbade politiskt eller administrativt med miljöfrågor. Det var intressant att träffa människor som jobbade med eko, men inom andra områden än vi som jobbar på ekogårdar.

Konferensen innehöll bland annat en genomgång av förslaget till den nya CAP som ska gälla från och med 2028. Föreläsarnas fokus låg på ungas möjligheter att driva ekologiskt lantbruk.

– I många länder är en stor del av ekobönderna äldre. Föreläsarna pratade om generationsskifte och den nya CAP, som innehåller förslag till förändringar som är tänkta att göra det lättare för unga att ta över en gård (se faktaruta).

Tyskarna gillar verkligen eko

– Konferensen var mycket roligare än jag hade tänkt mig, berättar Hilda Bengtsson (20) från Falun. – Jag trodde att vi mest skulle sitta på en konferens och lyssna.

– Det roligaste var att träffa folk från olika länder, säger Hilda Bengtsson. – Sen var det kul att vara i Tyskland och se att man har kommit mycket längre med ekologiskt än i Sverige.

Hilda tyckte att det var intressant att besöka en stor Biomarkt, en helekologisk livsmedelsbutik. Hon lade dessutom märke till att vanliga livsmedelsbutiker också sålde en stor andel ekologisk mat.

– Det verkar som att folk i Tyskland verkligen gillar eko. I Sverige är det kanske inte så många som tänker så mycket på eko eller förstår skillnaden. Mitt intryck är att man inom ekolantbruket i Tyskland tänker mer nytt, är nyfiken och testar nya saker, säger Hilda Bengtsson, som nu jobbar dels på Dalviks Kvarn i Falun, dels på två mjölkgårdar.

Nya CAP lyfter unga bönder

I förslaget till nya CAP (EU:s gemensamma jordbrukspolitik) som ska gälla från och med 2028 lyfts generationsskiftet tydligare fram som en huvudprioritering. Det gäller även möjligheten att arrendera mark. En större del av budgeten än tidigare ska öronmärkas för generationsskifte och direktstöd till unga bönder. Målet är att sänka tröskeln för en ny generation som vill in i lantbruket. EU-kommissionens förslag till den nya CAP för 2028–2034 är ännu inte slutgiltigt antaget.

”Jag har stått mycket och demat ekoprodukter i butiker och jag har ofta upplevt att folk inte litar på KRAV. Konsumenterna vet nog inte hur många kontroller vi har. Det finns både för lite förtroende och för lite kunskap.”

Ekooptimism i Europa

– Optimismen, svarar Viola Sverkersdotter (37) på frågan om vad hon tog med sig hem från vistelsen i Tyskland. – Att det var så mycket positivt kring läget för eko i Europa, framför allt i Tyskland – något vi aldrig har märkt av i Sverige.

Viola Sverkersdotter driver en gård med dikor och höns i Färila, väster om Ljusdal.

– Något som gav mig mycket var ett samtal en kväll med en tjej från England, som står utanför EU, om hur viktig maten är. Hur viktigt det är att få uppleva att äta bra mat och framför allt färsk mat. Hon berättade att många människor i England inte har möjlighet till det, utan äter mycket konserver.

Myter om eko

Viola Sverkersdotter berättar också att föredraget om kommunikation kring eko var intressant och viktigt.

– Jag har stått mycket och demat ekoprodukter i butiker och jag har ofta upplevt att folk inte litar på KRAV. Konsumenterna vet nog inte hur många kontroller vi har. Det finns både för lite förtroende och för lite kunskap, säger Viola.

Både Hilda, Robin och Viola uppskattade just passet om ekomarknaden.

De tyckte att det var kul med indelningen i grupper där de bland annat följde en trend på temat marknadsföring och gjorde korta filmsnuttar (reels). Bästa TikTok-filmen utsågs.

De övriga svenska deltagarna på Organics Europe Youth Days var Samuel Larsson, Långaröds gård i Skåne, Lisen Lantz, Berga Alorp i Östergötland och Courtney Adamson, Birgittas trädgård i Sörmland. Samtliga hade fått stipendier från sina respektive länsstyrelser.

På plats från Sverige var också Lisa Schneider, riksordförande för Ekologiska Lantbrukarna, som bidrog med lantbrukarperspektivet i en paneldebatt om vilka möjligheter unga har att skapa sig en framtid inom ekolantbruket.

Talar ekobondens sak

Ekologiska Lantbrukarna är en intresse- och medlemsorganisation för ekologiska bönder. Organisationen grundades 1985 och arbetar för att stärka villkoren för ekologiskt lantbruk i Sverige. Den arbetar med bland annat jordbrukspolitik, marknad, regelverk, klimat och miljö, med målet att ge svenska ekobönder goda förutsättningar att driva lönsamma och hållbara lantbruksföretag.

Berit Metlid

Publishing Farm
berit@publishingfarm.com



Unga ekobönder på Europakonferens. Från vänster Lisen Lantz, Berga Alorp i Östergötland, Lisa Schneider, Berga gård i Örebro, Robin Holmgren, Enkullens gård i Värmland, Viola Sverkersdotter, Stockbo ängar i Hälsingland, Courtney Adamson, Birgittas trädgård i Sörmland, Samuel Larsson, Långaröds gård i Skåne och Hilda Bengtsson, Sundborns lantbruk i Dalarna.

Unga spånar om framtiden för eko

Organics Europe Youth Days är en europeisk konferens som samlar unga bönder, studenter, forskare och yrkesverksamma med intresse för ekologiskt lantbruk och hållbara livsmedelssystem. Unga från hela Europa kan utbyta erfarenheter, bygga nätverk och diskutera hur framtidens lantbruk och livsmedelsproduktion kan bli mer hållbara. Konferensen arrangeras av IFOAM Organics Europe, som är en europeisk paraplyorganisation för ekologisk mat och ekologiskt lantbruk.

Håll koll på renkavle!

Renkavle är ett ettårigt gräsogräs som främst gror på hösten och som gynnas av växtföljder med mycket höstsäd och reducerad bearbetning. I södra Sverige har renkavle länge varit ett problem men ogräset finns även i mellersta Sverige och enstaka fall har påträffats i Värmland. För att hindra spridning krävs en genomtänkt strategi både kring direkta och förebyggande åtgärder.



Renkavle gror främst på hösten och kan se ut som små synålar som sticker upp mellan raderna i höstgrödan.
Foto: Växtskyddscentralernas bildarkiv

Renkavle konkurrerar starkt med höstsådda grödor och kan halvera skörden vid stor förekomst. Vid kemisk bekämpning i höstvete kan kostnaden bli upp till fem gånger så stor jämfört med enbart bekämpning av örtogräs. Renkavle utvecklar dessutom lätt resistens mot kemiska växtskyddsmedel vilket gör ogräset extra besvärligt.

Kännetecken och förväxlingsrisk

Renkavle sprids med frön och har en stor fröproduktion. Fröna går lätt i groningsvila när de täcks med jord och en fröbank kan därmed byggas upp. Den uppträder ofta i kolonier där tidigare års ax har drösat. Strax efter axgång börjar den blomma och då hänger de gulvita ståndarknapparna ut från axen. Som fullvuxen planta kan renkavle främst förväxlas med kärrkavle, ängskavle och timotej men där renkavlen urskiljs genom sina större småax och tydligare borst.

Integrerat växtskydd (IPM) är nyckeln

I vårt område är renkavle fortfarande känslig för och påverkas vid bekämpning och fynden är än så länge inte så många. Därför är det extra viktigt att vara på tårna och snabbt identifiera ogräset och sätta in åtgärder om man upptäcker plantor. Det behövs ett helhetsgrepp och en uttänkt strategi med många olika typer av åtgärder enligt principerna för integrerat växtskydd för att lyckas.

Du vet väl om att alla som använder växtskyddsmedel yrkesmässigt ska tillämpa integrerat växtskydd?

Det gäller i hela EU och syftet är att få en hållbar användning av växtskyddsmedel.



Begränsa spridningen

Tröskan och halmpressen är de största riskerna för spridning. Tänk på att utföra arbeten på fält med renkavle sist innan rengöring utförs. Andra tips är:

- att blåsa av tröskan eller pressen med tryckluft eller en lövblås innan flytt sker till ett nytt fält. Vid maskinsamverkan och inköp av körslor behövs en rutin för rengöring i fält innan maskinerna flyttas mellan fält.
- glöm inte att täcka spannmålstransporter, så undviker du att få renkavle spridd längs vägar och in i andra fält.
- undvik att bärga halm från fält med renkavle.

Sund växtföljd

Finns problem med renkavle eller andra svårbekämpade höstgroende ogräs eftersträva minst 40 procent vårsådda grödor i växtföljden. Genom att så en vårsådd gröda kan man få en bekämpningseffekt mot renkavle på upp till 96 procent. Går det att få in fleråriga grödor som vall eller fröodling så är det också positivt. Höstkorn och råg konkurrerar bättre än höstvete mot ogräs. Tänk också på att det finns sortskillnader i konkurrensförmåga.

Senarelagd sådd

Många av gräsogräsen har en groningstid anpassad för höstsäd. Det kan därför vara effektivt att praktisera fördröjd sådd oberoende av vilken jordbearbetning som gjorts innan. Lägg sådden så sent som möjligt men samtidigt anpassat till att hinna få en god etablering av grödan. Försök har visat att en uppskjuten sådd med 1–2 veckor jämfört med normal såtidpunkt halverar ogräsmängden.

Effektiv kemisk bekämpning

Tillsammans med alla förebyggande åtgärder så är kemisk bekämpning den sista viktiga åtgärden för att bekämpa renkavle. Mycket god effekt, minst 90 procent, måste eftersträvas och för att nå detta krävs ofta bekämpning både på hösten och våren under optimala betingelser. På hösten innebär det bland annat att behandla tidigt i grödans utvecklingsstadium, god markfukt och effektiva munstycken. På våren gäller det att komma ut så tidigt som möjligt när tillfälle ges, att ogräsen är små och att ha en höjd vätskemängd för god täckning. Renkavle utvecklar lätt resistens mot ogräsmedel och detta måste beaktas i bekämpningsstrategin. En viktig åtgärd för att undvika resistensproblem är att växla mellan olika preparat, med olika verkningsmekanism, samt att aldrig använda samma verkningsmekanism både höst och vår.

Kajsa Kupiakova

010-224 72 67
kajsa.kupiakova@lansstyrelsen.se

Greppa Näringen



Strax innan eller vid höstvetets axång är renkavlen svår att missa när dess avlånga ax sticker upp genom grödan. Axen är cylinderformade och smalnar av i båda ändar. Axet är ljusgrönt när det kommer fram och blir efterhand rödbrunt när det mognar.
Foto: Växtskyddscentralernas bildarkiv

Jordbruksverket

Läs mer om renkavle och ta del av aktuella bekämpningsrekommendationer på Jordbruksverkets webbplats. **Skanna QR-koderna!**

Skanna för mer information om **Kemisk ogräsbekämpning**

Skanna för mer information om **ogräs.**

Låt korna göra jobbet med bra betestryck

I många naturbetesmarker finns det problemområden som kräver röjsågstimmar. Det kan vara slyuppslag eller växter som helt enkelt inte är så smakliga. Det blir lätt en ond cirkel där områdena snabbt förväxer och blir allt mindre lockande för betesdjuren. Hur undviker Jens Guttke och Sylwia Aronsson i Treskog det?

Vid rådgivningar diskuteras ofta avbetning och vad som är lagom betestryck. För svagt betestryck kan leda till orört sly, tuvigare och tufsigare mark för varje år och ett skadligt lager med förna (visset växtmaterial). För hårt betestryck ger minskad blomning, sämre betestillväxt året efter och ofta trampskador.

Under ett rådgivningsbesök i Gunnarskog förundrades jag över att det inte fanns några problemområden, fast det rimligen borde ha gjort det. Den besökta betesmarken är mycket varierad med torra partier, fuktiga partier längs en bäck (med klibbal), fortfarande trädrika partier med bland annat aspuppslag, kraftigt sluttande partier samt kulturlämningar (husgrunder). Men alla delar var avbetade och ingen del såg ut att vara för hårt avbetad.

inte bara det allra godaste. Sly och problemarter betas tidigt på säsongen och blir inte det allra sista som måste väljas när allt annat är nerbetat. Med dessa egenskaper går det både lättare att sköta befintliga marker och att restaurera nya betesmarker.

”Trots att djuren nästan bara betar naturbeten har de en bra tillväxt. De brukar heller inte få stora avdrag eller anmärkningar på grund av parasiter.”

Även avelstjurarna får lära sig konsten att beta:

– Tjurarna magrar de första veckorna innan de lärt sig vad som kan ätas. De ser fundersamma ut i början, säger Jens med ett skratt. Trots att djuren nästan bara betar naturbeten har de en bra tillväxt. De brukar heller inte få stora avdrag eller anmärkningar på grund av parasiter.

Skapa konkurrens om betet

Förutom en bra beteskultur så har Jens och Sylwia strategin att flytta djuren ofta. De har sex fållor som de växlar mellan under hela betessäsongen.

Bra beteskultur förs vidare

Betesdjuren tillhör Jens Guttke och Sylwia Aronsson på gården Kvarnhaget i Treskog norr om Gunnarskog. De har skött gården i drygt 20 år och djurgruppen består av ett tjugotal dikor med kalv av rasen Simmenthal. Dikorna är av olika åldrar och det har uppstått en väldigt bra beteskultur i gruppen. Detta är verkligen en egenskap att ta vara på och värdesätta. Den äldsta kon just nu är 10 år men de har haft någon som blivit uppåt 15 år tidigare. Ibland får äldre kor gå kvar någon sommar utan kalv om de varit bra ledare ute på betena. Kalvarna lär sig alltså av sina mödrar att det går att äta allt möjligt,



Jens Guttke och Sylwia Aronsson i betesmark som fick blomma ordentligt innan djuren släpptes dit en dryg vecka in i juli.



I slutet av juli har djuren betat av marken dit de släpptes ungefär två veckor tidigare. Om betestrycket hade varit lägre så skulle det antagligen ha sett tufsigare ut. **Foto:** Sylwia Aronsson



Sylwia tittar bort mot djurgruppen som snart är klara i den fållan och därför ska flyttas till ett nytt bete.

Djuren är i princip aldrig mer än två veckor i samma fålla innan de flyttas till nästa. Tiden mellan flyttarna blir kortare en bit in på säsongen när betestillväxten går ner.

– Du måste flytta djuren och du måste ha ett högt betestryck, säger Sylwia.

– Ja det måste vara konkurrens om maten. Annars ratar de en del, säger Jens.

Blomrika marker får blomma

Några av markerna har jordbrukarstöd för betesmarker med särskild skötsel och i vissa av fållorna ingår mycket skog. Där huggs barr undan och löv gynnas. De tycker sig ha märkt ett ökat fågelliv efter åtgärderna. För att gynna artrikedomen ytterligare så låter de alltid någon betesmark vänta till runt midsommar innan djuren släpps dit. Då hinner många arter blomma och vara till nytta för pollinatörer. Många som väntar så länge med betessläpp får inte marken ordentligt avbetad utan har kvar sly och osmakliga arter när säsongen är slut. Men med ett större antal djur som lärts upp att äta allsidigt går det utmärkt. Annars är det lätt att hamna i en ond cirkel, där osmakliga arter gynnas tack vare att andra arter betas ner och lämnar utrymme för till exempel älggräs att breda ut sig ännu mer.

I deras fall ligger betesmarkerna smidigt till så att de inte behöver köra djuren utan kan gå med djuren mellan markerna. För andra kanske det inte är lika lätt om betesmarkerna ligger långt ifrån varandra. Då kan det vara bra att styra betestrycket genom fållindelningar i varje enskild mark i stället. Antingen med fysiska stängsel eller virtuella gränser.

Affärsidé att sälja betesdjur?

Sammanfattningen från besöket blir att ordentligt betestryck i korta perioder gör att det går att släppa upp både blommor, gräs och sly och ändå få en bra avbetning. Och att timmarna med röjsåg minskar rejält.

Kanske finns det en affärsidé i att föda upp och sälja ”superbetare” som livdjur? Kan inköpta djur lära ut beteendet i helt nya djurgrupper? Att skaffa extra kloka och allätande individer som kan gå med som läromästare kostar såklart en slant eftersom de måste hållas även över vintrarna, men det är det kanske värt om man samtidigt sparar in på arbetstimmar med röjsågen?

Maria Sundqvist

010-224 72 74
maria.sundqvist@lansstyrelsen.se

Sök stöd för ny teknik

Den 1 oktober öppnade en ansökningsomgång inom stödet för ny teknik. Där kan du få stöd om du investerar i olika former av utrustning eller tekniska lösningar som är ny på den svenska marknaden. Det är ett brett stöd som sannolikt inte kommer att finnas kvar i nästa stödperiod. Så om du har en bra idé är det läge att passa på!

Stödet till ny teknik kan sökas för många olika saker så länge det du investerar i utgör ny teknik som möjliggör innovativa och hållbara produktionssystem inom jordbruket. Nya modeller av befintlig teknik är dock inte ny teknik. Syftet med stödet är att det ska bidra till att några lantbrukare går före och vågar testa nya innovativa lösningar som andra sedan kan ta efter.

Förändrade villkor

Från och med 1 januari kommer två villkor för stödet att förändras i syfte att göra stödet mer attraktivt.

Ansökningar som beslutas efter att ändringarna trätt i kraft omfattas av de nya villkoren, även om de kommit in före förändringen. Detta innebär att du kan söka stöd i höstens omgång även om de nya villkoren behöver vara på plats för att stöd ska kunna beviljas.

Ny på marknaden
För att tekniken ska betraktas som ny och därmed berättiga till stöd ska den vara ny på den svenska marknaden. Med det menas att det endast ska ha gått ett visst antal år sedan den först började säljas i Sverige. **Hittills har villkoret varit en tidperiod på 2 år. Enligt plan ska detta under hösten ändras till 5.**

Stödgolv
För att kunna beviljas stöd måste din investering ha stödberättigande utgifter som minst motsvarar ett visst belopp, det så kallade stödgolvet. **Just nu är detta 200 000 kronor, men efter årsskiftet kommer det att ändras till 50 000 kronor.**

Stödnivå och högsta stödbelopp

Stödnivån är 40 procent av stödberättigande utgifter, oavsett om du betraktas som ung jordbrukare eller inte.

Högsta möjliga stödbelopp i Värmlands län är 3 500 000 kronor under en treårsperiod. Stödinriktningen delar stödtak med andra åtgärder inom ökad konkurrenskraft, vilket alltså innebär att beviljade belopp räknas samman när stödtaket bedöms.

Konkreta exempel på investeringar

För att du lättare ska förstå vad du skulle kunna söka stöd för kommer nedan några exempel på investeringar som vi beviljat:

- Utrustning för virtuella stängsel
- Utrustning för att väga slaktsvin med kameror
- Sensorsystem för precisionssprutning och punktvis ogräsbekämpning i realtid
- Automatiskt fårhanteringssystem
- Fältrobot, en självgående autonom jordbruksmaskin



Utrustning för virtuella stängsel är exempel på ny teknik du kan få stöd för.

Snabb fakta om stödet
Investeringar du kan få stöd för:

Ny teknik som möjliggör innovativa hållbara produktionssystem. Tekniken får inte ha funnits på den svenska marknaden längre än 5 år (från och med hösten 2026).

Stödnivå: 40%

Stödgolv: 50 000 kronor (från och med 1 januari 2027)

Ansökningsperiod: 1 oktober till 30 november

Budget för ansökningsomgången: upp till 3 miljoner

Glöm inte stödet för minskad ammoniakavgång!

Ända sedan starten av denna stödperiod har det varit möjligt att söka stöd för ammoniakreducerande åtgärder inom Stödet till ökad konkurrenskraft. Stödnivån har dessutom efterhand höjts till 80 procent. Stödet kan sökas löpande och det finns fortfarande pengar kvar. Passa på att söka!

Stödet för minskad ammoniakavgång är en inriktning inom stödet till Ökad konkurrenskraft. Syftet med stödinriktningen är att främja investeringar som minskar ammoniakförlusterna vid lagring eller spridning av stallgödsel. Detta ska i sin tur bidra till våra nationella miljömål och våra åtagande enligt takdirektivet för ammoniak.

Investeringar du kan få stöd för

Du kan få stöd för flera olika byggnadsinvesteringar. Samtliga framgår under rubrikerna nedan.

Tak över gödselvårdsanläggningar
Du kan få stöd för att investera i tak över en gödselvårdsanläggning. Det kan handla om tak över behållare för flytgödsel, urin och rötrester, samt tak över fastgödsellager. Ett tak minskar ammoniakavgången eftersom det minskar luftväxlingen över gödselytan.

Rening av frånluft
Minskad ammoniakavgång kan uppnås genom att rena luften innan den lämnar stallet. Du kan därför få stöd för investeringar som syftar till att rena frånluften. Det kan handla om olika lösningar med biofilter eller skrubbers. Kan sökas om du producerar svin eller fjäderfä.

Kylning av stall
Lägre temperatur i gödseln bidrar till minskad ammoniakavgång. Du kan därför få stöd för investeringar som leder till en generell sänkning av stalltemperaturen eller för investeringar som kyler gödseln direkt. Kan sökas om du producerar svin eller fjäderfä.

Lutande golv
Att minska tiden som gödsel och urin finns i stallet bidrar också till att minska ammoniakavgången. Därför kan du få stöd för investeringar i lutande golv som syftar till att korta uppehållstiden. Det kan till exempel handla om öppna skrapgångar med lutning mot urindränering i mitten. Kan sökas om du har mjölk- eller dikoproduktion.



Tak över gödselbrunn.

Stödnivå

Stödnivån var från början 50 procent men höjdes till 80 procent i samband med införandet av det nationella stödet Kväveklivet så att de båda stöden skulle ha samma ersättningsgrad.

Högsta stödbelopp

Stödinriktningen delar stödtak med andra åtgärder inom ökad konkurrenskraft. Om du söker stöd för minskad ammoniakavgång utökas dock det generella stödtaket med 800 000 kronor. I Värmland innebär det att stödtaket höjs till 4 300 000 kronor.

Ansökningsperiod

Ansökningar handläggs allt eftersom de kommer in. Så länge det finns pengar kvar i stödets budget beviljas alla kompletta ansökningar som uppfyller kraven. Handläggning av kompletta ansökningar prioriteras före ofullständiga.

För närvarande finns en nationell pott som vi avropar från i första hand. Så passa på att söka medan det finns pengar kvar!

Snabb fakta om stödet
Investeringar du kan få stöd för:
- Tak över gödselvårdsanläggning
- Rening av frånluft (svin och fjäderfä)
- Kylning av stall (svin och fjäderfä)
- Lutande golv (nöt)

Stödnivå: 80%

Ansökningsperiod: Löpande

Har du frågor?
Om du har frågor om stödet kan du mejla **landsbygdsstod.varmland@lansstyrelsen.se** eller ringa till Torbjörn Eliasson på 010-224 73 27.

B
Hållbart med PostNord
Sverige, Port Payé
Posttidning – Ej retur

Avsändare:
Länsstyrelsen Värmland
651 86 Karlstad

Som mottagare av denna tidning finns du med i ett adressregister hos Länstyrelsen Värmland

Jordbrukarstöd

Utbetalningsplan för 2026

Här kan du se när utbetalningarna för jordbrukarstöd påbörjas. Vissa stöd får delutbetalningar och för 2026 betalas då 85% av stödbeloppet ut.

Stöd	Delutbetalning påbörjas	Slututbetalning påbörjas
Gårdsstöd	Ingen delutbetalning	December 2026
Stöd till unga jordbrukare	Ingen delutbetalning	December 2026
Nötkreatursstöd	Ingen delutbetalning	December 2026
Blommande åker och fältkant	Ingen delutbetalning	December 2026
Ekologisk produktion	Ingen delutbetalning	December 2026
Precisionsjordbruk – planering	Ingen delutbetalning	December 2026
Kolinlagring och minskat kväveläckage	Ingen delutbetalning	December 2026
Kompensationsstöd	November 2026	Januari 2027
Skyddszoner	November 2026	Januari 2027
Betesmarker och slåtterängar	November 2026	Januari 2027
Våtmarker och dammar	Ingen delutbetalning	December 2026
Fäbodar	Ingen delutbetalning	December 2026
Hotade husdjursraser	Ingen delutbetalning	December 2026
Djurvälfärdsersättningar	Ingen delutbetalning	December 2026
Vallodling	Ingen delutbetalning	December 2026
Nationellt stöd för potatis- bär- och grönsaksodling, smågris- och gethållning	Ingen delutbetalning	December 2026

Utbetalningsplaner för 2026–2027 finns att läsa på **jordbruksverket.se.**

Handläggningen kan ta längre tid om du exempelvis haft en kontroll eller om Länsstyrelsen begärt in vissa kompletteringar i ditt ärende. Då kan utbetalningarna komma senare än vad som står i tabellen.

Har du frågor som rör jordbrukarstöd?

Ring eller mejla oss!
0771- 67 00 00 (9–12, 13–15) eller **jordbrukarstod.varmland@lansstyrelsen.se**